T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018 / 751
KARAR NO : 2019 / 25
KARAR TR : 28.1.2019

ÖZET : Ormanlık alandan geçen enerji nakil hattı nedeniyle davalı idare tarafından talep edilen ve ihtirazi kayıtla ödenen ilave ağaçlandırma bedeli ile gecikme zammının davalıdan tahsili; buna yönelik işlemlerin iptali istemi ile açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi
Vekilleri : Av. E. B., Av.M. Ö.
Davalı : Orman Genel Müdürlüğüne İzafeten Vize Orman İşletme Müdürlüğü
Vekili : Av. H.K.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; Kuruluşlarına ait tesislerin orman sayılan alanlara rastlaması halinde, üzerinden enerji nakil hattı geçirilen ormanlık alanlar için, 6831 sayılı Orman Kanununun 17.maddesi gereğince 49 yıl müddetle izin ve irtifak hakkı (kullanım bedeli) alındığını; bedellerinin de mülga 15/09/2011 tarih ve 28055 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Orman Kanununun 17. ve 18. Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği, söz konusu yönetmeliği kaldıran ve onun yerine uygulanmaya başlayan 18.04.2014 tarih ve 28976 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Orman Kanununun 17/3. ve 18. Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği ve Orman Genel Müdürlüğü ile TEİAŞ arasında akdedilmiş bulunan 04/04/2002 tarihli protokol kapsamında taahhütnamelerinde belirtilen hususlar dikkate alınarak ödendiğini; Orman Kanununun 17. ve 18. maddelerinin uygulama yönetmeliği kapsamında ormanlık alanlara isabet eden tesislerinin proje maliyet bedeli üzerinden hesaplanan; a) arazi izin bedeli (%5), b) orman ağaçlandırma ve erozyon kontrolü geliri (%2), c) orman köylülerini kalkındırma geliri (%3) ve d) ağaçlandırma bedelinin, davalının ilgili hesaplarına ödenerek Teşekkülleri lehine Ormanda enerji nakil hattı geçirilmesi ve tesisine ilişkin gerekli izin irtifak haklarının temin edildiğini; davaya konu 154 Kv(Malkara-Gelibolu)Brş.N-Şadıllı RES TM Enerji Nakil Hattının orman sayılan alana isabet eden 33.650,94 m2 kısmı için davalı idare ile aralarında yapılan Orman Kanunu 17 ve 18. maddesi ve bu maddelerin uygulanmasına ilişkin Yönetmelik kapsamında 15. madde ve devamındaki Kesin izin taahhüt senedinde ve Orman Kanunu 17 ve 18. maddesi uygulama yönetmeliğinde bu tesisleri için ödenecek ücretlerin; a) Ağaçlandırma bedeli, b) Arazi izin bedeli, c) Orman köylüleri kalkındırma geliri ve d) ağaçlandırma ve erozyon geliri kalemlerinden oluştuğunu; ancak davalı idare tarafından bu gelir kalemlerine ek olarak gerek yönetmelikte gerek Orman Kanununda ve gerekse taahhüt senedinde yer almayan ilave ağaç bedeli adı altında fahiş bir alacak kaleminin kuruluşlarından talep ve tahsil edildiğini; bu bedellerden, sadece arazi izin bedelinin izin süresince her yıl ödendiğini, diğer bedellerin ise sadece bir defaya mahsus olmak üzere izin başlangıcında ödenmekte olduğunu, bu bedeller içinde ilave ağaçlandırma bedelinin bulunmadığını; ilave ağaçlandırma bedelinin; Orman Genel Müdürlüğünün yazısında belirtildiği üzere; Rüzgar Enerji Santrali, Biokütle enerji santrali, Termik santrali yapımı için üretim tesisi'ne ilişkin izinlere konu edildiği takdirde alınan bedel olduğunu; kuruluşlarınca üretim değil iletim faaliyeti ve tesisi yapılmakta olduğunu; ilave ağaçlandırma bedelinin üretim tesisine yönelik bir ödeme kalemi olduğunu, 6446 sayılı EPK çerçevesinde kuruluşlarının sorumluluğunda yürütülen İLETİM faaliyetini kapsamadığını; bunun en önemli kanıtının, anılan mevzuatta buna ilişkin bir düzenleme olamaması olduğunu; ilave ağaçlandırma bedelinin İletim tesisi ile hiçbir ilgisinin bulunmadığını; ayrıca, zaten izin başlangıcında ödedikleri ağaçlandırma bedeline ek olarak bir de ilave ağaçlandırma bedeli tahakkuk ettirilmesinin hiçbir hukuki dayanağının bulunmadığını; Elektrik iletim faaliyetinde bulunmak üzere kurulan kuruluşlarının, statüsü gereği iletim tesisi yapma ve işletme görevini yürüttüğünü, kurum ana statüsü, mevzuat ve Medeni Kanunun Eşya Hukukuna ilişkin ilkeleri gereğince bir üretim tesisinin mütemmim cüz'ü niteliğinde iletim tesisi yapmalarının mümkün olmadığını; Teşekküllerinin 233 sayılı KHK hükümleri kapsamında kurulan, 6446 sayılı EPK çerçevesinde ülke ölçeğinde elektrik iletiminin planlamasında, tesisinden ve sistemin işletilmesinden sorumlu olarak görevlendirilmiş kamu tüzel kişiliğine sahip, sermayesinin tamamı devlete ait faaliyetlerinde özerk bir iktisadi devlet teşekkülü olduğunu; 13/03/2013 tarihinde elektrik piyasası düzenleme kurulu tarafından üretim lisansı çerçevesinde üretilen elektrik enerjisini nihai kullanıcılara yani dağıtım sistemine aktaran, söz konusu iletim faaliyetini devlet tekeli anlayışı ile yerine getirdiğini; bu itibarla faaliyetleri kapsamında orman sayılan alanlara isabet edip, Teşekküllerince tesis edilen ve ormanlık alanlardan bir hava koridoru şeklinde geçen iletim tesislerinin, üretim faaliyeti ile bir ilgisinin bulunmadığının açık olduğunu; Orman Kanunun 17 ve 18. maddelerinin Uygulama Yönetmeliğinin 15 ve 16. maddesi ile Kesin Taahhüt Senedinin 1. maddesinde açık bir şekilde izin sahibinin ödeyeceği bedel kalemlerinin sayıldığını, ödenecek bedeller arasında ilave ağaçlandırma bedeli bulunmadığını, davalı idarenin ne sözleşmede ne de mevzuatta bulunmayan bir bedeli tek taraflı ve icrai şekilde Teşekküllerinden talep etmesinin yasal hiçbir dayanağının bulunmadığını; davalı idareye itirazlarının kabul görmemesi üzerine ihtirazi kayıtla yatırılan bedel mukabilinde işbu davanın açıldığını; talep edilen ilave ağaçlandırma bedelinin mevcut mevzuatta yer almaması nedeniyle Teşekküllerince ödenmediğinden, ormanlık saha tesliminin Genel Müdürlüklerine yapılmadığını, buna bağlı olarak da kamu yatırımı kapsamındaki projelerinde aksamalar meydana geldiğini; yükümlülüğünü tamamlamayanların elektrik iletim lisanslarının iptal edilebileceği ile bu bedel ödenmediği takdirde saha

teslimininin yapılmayacağı ve yatırımın gecikeceği hususları nedeniyle ilave ağaçlandırma bedelinin her türlü dava hakları saklı kalmak ihtirazi kaydıyla ödendiğini ifade ederek; fazlaya ilişkin talep ve dava hakları saklı kalmak kaydıyla davalı tarafın talep ve tahsil ettiği ilave ağaçlandırma bedeli ile ilgili işbu menfi tespit ve istirdat davasında; 1) Davalı idareye ilave ağaçlandırma bedeli borçlarının bulunmadığının tespiti ile, 2) ihtirazi kayıtla ödemiş oldukları 910.605,39 TL'lik ilave ağaçlandırma bedelinin 02.05.2014 tarihinden itibaren 6183 sayılı yasa kapsamında işleyecek kamu alacaklarına uygulanan en yüksek faizi ile birlikte davalıdan tahsili ile kuruluşlarına verilmesi, 3) Ödemiş oldukları 9.695,77 TL'lik ilave ağaçlandırma gecikme bedeli ve KDV toplamının 22.07.2014 tarihinden itibaren 6183 sayılı yasa kapsamında işleyecek kamu alacaklarına uygulanan en yüksek faizi ile birlikte davalıdan tahsili ile kuruluşlarına verilmesi istemiyle 24.4.2015 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

VİZE ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 30.6.2016 gün ve E:2015/114, K:2016/136 sayı ile, dava dilekçesinin geniş bir özetine yer verdikten sonra, "(…) Dava dilekçesi, taraf beyanları ve tüm dosya kapsamı nazara alındığında; davanın davalı Orman idaresi tarafından gerçekleştirilen ağaçlandırma bedeli tespiti ve tahsili işlemlerinin iptali davası olduğu, davacı şirket ile davalı idare arasında herhangi bir hukuki işlem bulunmadığı, davalı idarece tesis edilen idari işlemin iptaline ilişkin uyuşmazlığın çözümünde görevli yargı yerinin idari yargı olduğu anlaşılmakla davanın reddine dair aşağıdaki şekilde hüküm tesis edilmiştir.

HÜKÜM: Gerekçesinde açıklandığı üzere;

1-Açılan davanın idari yargı yolunun görev alanı içinde olduğu anlaşıldığından mahkememizin yargı yolu bakımından görevsizliği nedeniyle davanın usulden REDDİNE(…)" karar vermiş, temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 4.Hukuk Dairesince, 30.11.2017 gün ve E:2017/3487, K:2017/7806 sayı ile onanan karar kesinleşmiştir.

Davacı şirket vekilince bu defa; ilave ağaçlandırma bedeli çıkarılmasına ilişkin işlemin iptali ile ihtirazi kayıtla ödenmiş olan 1.605,39 TL'nin 02/05/2014 tarihinden, 9.695,77 TL'nin ise 22/07/2014 tarihinden itibaren işleyecek kamu alacaklarına uygulanacak en yüksek faizi ile birlikte tahsiline karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açılmış; Edirne İdare Mahkemesince; 14.2.2018 gün ve E:2018/164, K:2018/161 sayı ile, dava dilekçesinde dava konusu işlemin tarih ve sayısı ile tebliğ tarihinin belirtilmediği, bu haliyle de dilekçenin yargısal inceleme yapmaya olanaklı olmadığı gerekçesiyle, dava dilekçesinin 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15.maddesinin 1. fikrası (d) bendi gereğince reddine karar vermiştir.

Davacı vekili dilekçesini yenileyerek; Öncelikle, Davacı idare ile davalı idare arasında akdedilen kesin izin taahhüt senedi başlıklı sözleşme ile davalı tarafa özel hukuk hükümlerine göre enerji nakil hattı hususunda izin verilmekte, taraflar arasında sözleşmenin imzalanması ile birlikte taraflar arasındaki ilişki özel hukuk alanında sonuçlar doğurmaya başlamakta olduğundan ve sözleşme imzalandıktan sonraki tüm aşamalar ve ihtilaflar özel hukuk alanının ilgilendirdiğinden, açmış oldukları davada görüm ve çözüm yerinin idari yargı değil adli yargı yeri olduğundan; mahkemelerinin yargı yolu bakımından görevsizliğine; Mahkemece yargı yolu bakımından görevlilik kararı verilmesi halinde; 1.) Davalı idarenin, müvekkili kuruma 18.02.2014 tarihinde tebliğ edilen 17.02.2014 tarih ve 14541755.240.1.1706.9/36 sayılı ilave ağaçlandırma bedeli istemli işleminin iptali ile, 2.) fazlaya ilişkin talep ve dava hakları saklı kalmak kaydıyla; İhtirazi kayıtla ödemiş oldukları 910.605,39 TL'lik ilave ağaçlandırma bedelinin 02.05.2014 tarihinden itibaren 6183 sayılı yasa kapsamında işleyecek kamu alacaklarına uygulanan en yüksek faizi ile birlikte davalıdan tahsili ile kuruluşlarına verilmesi; 3.) Davalı idarenin 04.07.2014 tarihinde müvekkili kuruma tebliğ edilen 04.07.2014 Tarih ve 14541755.240.1.1706.9/ sayılı ilave ağaçlandırma bedeli gecikme zammı istemli işleminin iptali ile, ödemiş oldukları 9.695,77 TL.lik ilave ağaçlandırma gecikme bedeli ve KDV toplamının 22.07.2014 tarihinden itibaren 6183 sayılı yasa kapsamında işleyecek kamu alacaklarına uygulanan en yüksek faizi ile birlikte davalıdan tahsili ile kuruluşlarına verilmesi istemiyle yeniden idari yargı yerinde dava açmıştır.

EDİRNE İDARE MAHKEMESİ:17.5.2018 gün ve E:2018/457, K:2018/593 sayı ile, "(…)2576 sayılı yasanın 6. maddesinde "Vergi Mahkemeleri; a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait, vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları, b) (a)bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanunun uygulamasına ilişkin davaları, c) Diğer kanunla verilen işleri, çözümler" hükmü yer almaktadır.

Aynı yasanın 5. maddesinin 1. fikrasında da İdare Mahkemelerinin, Vergi Mahkemelerinin görevine giren davalar ile Danıştay da çözümlenecek olanlar dışındaki iptal davaları ile tam yargı davalarını, tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinin birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar ve kanunlarla verilen diğer işleri çözümleyeceği hükme bağlanmıştır.

(…)

Dava dosyasının incelenmesinden, uyuşmazlığa konu "ilave ağaçlandırma bedeli" tahakkukunun 6831 sayılı Orman Kanunu ve ilgili mevzuatta belirlenen bedellerden olmadığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığının 16/07/2013 tarih ve 880 sayılı yazısı gereği ön izin taahhüt senetlerinin özel hükümler bölümüne eklenerek kesin izin aşamasında ilgilileri tarafından yatırılmasını müteakiip saha tesliminin yapılması yönünde talimat verildiği, davacı şirket tarafından 17/02/2014 tarihli 138.879,80 m2'lik ENH kesin taahhüt senedi verildiği, davacı şirket tarafından bu tahahüt senedi ile ilave ağaçlandırma bedelini kabul ve taahhüt etmediklerinin ileri sürüldüğü, ancak davalı idarece ilave ağaçlandırma bedeli ve gecikme zammı olarak davacı şirket adına borç çıkartılması üzerine bu işlemlerin iptali ile ödenen tutarların iadesine karar verilmesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, uyuşmazlığın idari işlem veya hizmet kusurundan değil, davacı ile davalı idare arasında özel hukuk alanında imzalanan bir sözleşmeye dayanmakta olduğunun görüldüğü; dolayısıyla idare mahkemesinin görevine giren iptal veya tam yargı davasına konu bir işlem ile ilk derecede Danıştayca çözümlenecek bir işlem de olmadığı, özel hukuk ilişkisinden doğan ve adli yargının konusuna giren bir uyuşmazlık olduğu anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca

görev yönünden reddine…" karar vermiş, bu karar istinaf yoluna başvurulmaksızın kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 28.1.2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı Kuruluşa ait ormanlık alandan geçen enerji nakil hattı nedeniyle davalı idare tarafından talep edilen ve ihtirazi kayıtla ödenen ağaçlandırma bedeli ile gecikme bedelinin; talep edilen ilave ağaçlandırma bedelinin mevcut mevzuatta yer almadığından bahisle; adli yargı yerinde, ilave ağaçlandırma bedeli borçlarının bulunmadığının tespiti ile ihtirazi kayıtla ödenmiş olan ilave ağaçlandırma ve gecikme bedeli ile KDV toplamının davalıdan tahsili; idari yargı yerinde ise, bu taleplere ek olarak; davalı idarenin, ilave ağaçlandırma ve ilave ağaçlandırma bedeli gecikme zammına yönelik işlemlerinin iptali istemiyle açılmıştır.

6831 sayılı Orman Kanunu'nun 16.maddesinde, " (Değişik birinci fikra: 10/6/2010-5995/19 md.) Devlet ormanları içinde maden aranması ve işletilmesi ile madencilik faaliyeti için zorunlu; tesis, yol, enerji, su, haberleşme ve altyapı tesislerine, fon bedelleri hariç, bedeli alınarak Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilir. Ancak, temditler dahil ruhsat süresince müktesep haklar korunmak kaydı ile Devlet ormanları sınırları içindeki tohum meşcereleri, gen koruma alanları, muhafaza ormanları, orman içi dinlenme yerleri, endemik ve korunması gereken nadir ekosistemlerin bulunduğu alanlarda maden aranması ve işletilmesi, Çevre ve Orman Bakanlığının muvafakatine bağlıdır. Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin; baraj, gölet, liman ve yol gibi yapılarda dolgu amaçlı kullanacağı her türlü yapı hammaddesi üretimi için yapacağı madencilik faaliyetleri ile zorunlu tesislerinden bedel alınmaz.

Ruhsatname veya imtiyaz almış olanlarla, ruhsatname veya imtiyaz alacaklar, işe başlamadan evvel çalışma sahalarını orman idaresine haber vermeye ve ormana zarar gelebilecek hallerde, orman idaresinin göstereceği tedbirleri almaya ve yapmaya mecburdurlar.

(Ek fikra: 26/5/2004-5177/34 md.) Madencilik faaliyetlerinin ve faaliyetlerle ilgili her türlü yer, yol, bina ile tesislerin hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlarda veya özel ormanlarda yapılmak istenmesi halinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Bu takdirde kullanım bedeli, kullanım süresi, yapılan bina ve tesislerin devri gibi hususlar genel hükümlere uygun olarak taraflarca tespit edilir.

(Ek fikra: 10/6/2010-5995/19 md.) Madencilik faaliyetlerinin sona ermesi neticesinde idareye teslim edilen veya terk edilen doğal yapısı bozulmuş orman alanları rehabilite edilir. Rehabilite maksadı ile bu alanların orman yetiştirilmek üzere inşaat, yıkıntı ve hafriyat atıkları ile doldurularak ağaçlandırmaya hazır hale getirilmesi için büyükşehir mücavir alanlarında büyükşehir belediyelerine, diğer yerlerde ise il ve ilçe belediyelerine bedeli karşılığında izin verilebilir.

(Ek fikra: 10/6/2010-5995/19 md.) Maddenin uygulanması ile ilgili tanım, şekil, şart ve esaslar yönetmelikle düzenlenir." hükmüne;

17.maddesinin üçüncü fikrasında; " (Değişik fikra: 22/5/1987 - 3373/7 md.; İptal: Ana. Mah.nin 17/12/2002 tarihli ve E.:2000/75, K.:2002/200 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 17/6/2004-5192/1 md.) (Değişik birinci cümle: 25/6/2010-6001/33 md.) Savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, doğalgaz, altyapı, katı atık bertaraf ve düzenli depolama tesislerinin; baraj, gölet, sokak hayvanları bakımevi ve mezarlıkların; Devlete ait sağlık, eğitim, adli hizmet ve spor tesisleri ile ceza infaz kurumlarının ve bunlarla ilgili her türlü yer ve binanın Devlet ormanları üzerinde bulunması veya yapılmasında kamu yararı ve zaruret olması halinde, gerçek ve tüzel kişilere bedeli mukabilinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Devletçe yapılan ve/veya işletilenlerden bedel alınmaz. Bu izin süresi kırkdokuz yılı geçemez. Bu alanlarda Devletçe yapılanların dışındaki her türlü bina ve tesisler iznin sona ermesi halinde eksiksiz ve bedelsiz olarak Orman Genel Müdürlüğünün tasarrufuna geçer. Söz konusu tesisler Orman Genel Müdürlüğü veya Çevre ve Orman Bakanlığı ihtiyacında kullanılabilir veya kiraya verilmek suretiyle değerlendirilebilir. İzin amaç ve şartlarına uygun olarak faaliyet gösteren hak sahiplerinin izin süreleri; yer, bina ve tesislerin rayiç değeri üzerinden belirlenecek yıllık bedelle doksandokuz yıla kadar uzatılabilir. Bu durumda devir işlemleri uzatma süresi sonunda yapılır. Verilen izinler amaç dışında kullanılamaz." Hükmüne;

18.maddesinde ise, "(Değişik : 19/4/2018-7139/11 md.)

Devlet ormanlarında; arkeolojik kazı ve restorasyon yapılmasına ve bu alanların kullanımına, tarihi eserlerin restorasyonu ve korunması için gerekli tesislere, odun kömürü, terebentin, katran, sakız gibi işletilmesinde ağaç kullanılan ocakların açılmasına, balık üretmek üzere tesis kurulmasına ve göl, baraj ve deniz yüzeyinde yapılan balık üretimi için karada yapılması mecburi tesislere ve yeraltında depolama alanı kurulmasına Orman Genel Müdürlüğünce bedeli alınarak yirmidokuz yıla kadar izin verilebilir. Bu süre sonunda her türlü bina ve tesis eksiksiz ve bedelsiz olarak Orman Genel Müdürlüğü tasarrufuna geçer ve söz konusu bina ve tesisler Orman Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için kullanılabilir veya kiraya verilmek suretiyle değerlendirilebilir.

Genel bütçe kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarına bu madde kapsamında verilen izinlerden bedel alınmaz. Ancak bedelsiz izne konu tesisler de dâhil olmak üzere tesislerin; izin sahibince üçüncü kişilere kiralanması

halinde orman sayılan alana isabet eden kira bedelinin yüzde ellisi her yıl Orman Genel Müdürlüğü bütçesine gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimi hesabına izin sahibi tarafından yatırılır.

Yangın görmüş ormanlarla, gençleştirmeye ayrılmış veya ağaçlandırılan sahalarda birinci fikradaki faaliyetlere hiçbir surette izin verilemez." Hükmüne yer verilmiştir.

18.04.2014 tarih, 28976 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Orman Kanununun 17/3 ve 18 inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği"nin 3.maddesinde bu Yönetmelikte geçen; "Ağaçlandırma bedeli"nin; İzin verilen alan üzerinden bir defaya mahsus alınan bedeli ifade eder, şeklinde tanımlanmış; "İnceleme ve değerlendirme" başlıklı 7.maddesinde, "(…)(4) Ormanlık alandan verilen izin, müracaat sahibine tebliğ edilir. Tebligat tarihinden itibaren en geç üç ay içerisinde izin sahibinden teminat, bedeller ve onaylı taahhüt senedi alınır. Tebligat tarihinden itibaren üç ay içerisinde bedellerin yatırılmaması, teminatın veya onaylı taahhüt senedinin verilmemesi halinde ise saha teslimi yapılmaz, her hangi bir bildirime gerek kalmaksızın izin iptal edilir. İptal işlemi ilgiliye bildirilir. Aynı yerle ilgili yeniden izin talep edilmesi yeni izin talebi olarak değerlendirilir.(…)" düzenlemesine; "Alınacak bedeller" başlıklı 8.maddesinde; " (1) Verilen ön izinlerde ön izin bedeli, kesin izinlerde ise; /a) Ağaçlandırma bedeli,/ b) Arazi izin bedeli,/ c) Orköy bedeli,/ç) Erozyon bedeli,/ alınır. (…)" düzenlemesine; "Bedellerin tespiti" başlıklı 9.maddesinde, " (1) Alınacak bedellerden;/ a) Ağaçlandırma bedeli; Genel müdürlükçe, Asgari Ücret Tespit Komisyonu tarafından yılın ikinci yarısı için tespit edilen 16 yaşını doldurmuş işçilerin bir günlük normal çalışma karşılığı asgari ücretlerinin 294 gün/hektar katsayısıyla çarpımı sonucu belirlenen ağaçlandırma birim hektar bedelinin, izin alanı ile çarpımı sonucu,(…)bulunur(…)" düzenlemesine; "Gecikme zammı" başlıklı 10.maddesinde, " (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre bedelli olarak verilen izinlerde, zamanında ödenmeyen bedeller için, izinlerin iptaline ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla bildirime gerek kalmaksızın 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde yer alan gecikme zammı oranında faiz uygulanır. Kısmen ödeme yapılması halinde yapılan ödeme öncelikle faize mahsup edilir.(…)" düzenlemesine yer verilmiş; taahhüt senedinin verilmesine, taahhüt senedinin verilmemesi halinde ne tür yaptırım uygulanacağına ilişkin pek çok hususa da Yönetmeliğin farklı maddelerinde yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Kırklareli İli, Vize İlçesi, Kıyıköy Beldesi sınırlarında Davacı İdare olan Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğünce, 16.07.2013 tarih ve 1834 sayılı yazı ile, söz konusu yerde enerji nakil hattı tesisi için izin verilmesinin talep edildiği; Vize Orman işletme Müdürlüğünce 02.09.2013 tarih ve 4787 sayılı yazı ve eki 29.08.2013 tarihli İzin Raporu ile 29.08.2013 tarihli zaruret tutanağında, söz konusu sahada kesin izin verilmesinde sakınca olmadığının bildirildiği; bunun üzerine, 13.01.2014 tarihli Bakan adına 5 No.lu olur İzni ve 240.1.1706.9 Dosya No.lu Kesin İzin Oluru verildiği; Kesin İzin Oluru uyarınca; Kırklareli ili, Vize İlçesi, Kıyıköy Beldesi hudutları dahilinde 138.879,80m2'lik ormanlık alanda enerji nakil hattı tesisi yapımı amacıyla Davacı İdare adına, 6831 sayılı Orman Kanununun 17/3. maddesi ve 15.09.2011 tarihli ve 28055 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Orman Kanununun 17/3 ve 18. Maddelerinin Uygulama Yönetmeliğinin 12. Maddesinin (1.) fıkrası gereğince Kıyıköy RES Projesi dahilinde izin verilen 14 adet Rüzgar Tribününün elektrik bağlantısını sağlamak amacıyla 20.09.2013/263 sayılı Makam oluruyla Ormanlık Alanda Alenka Enerji Üretim ve Yatırım Ltd. Şti. adına izin verilen 58.735,11m2'lik Rüzgar Enerji Santralinin, izin bitim tarihi olan 04.04.2027 tarihine kadar Kesin İzin Oluru verildiği; bunun sonucu olarak, davacı İdare tarafından 17.02.2014 Tarihli Kesin İzin Taahhüt Senedi imzalandığı; Taahhüt Senedinin 1. maddesinde; izin sahibinin tebliğ tarihinden itibaren en geç 1 ay içinde; bir defaya mahsus olmak üzere tahakkuk eden Ağaçlandırma Bedelini, Orman Köylüleri Kalkındırma Gelirini, Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Gelirini ve her yıl alınacak olan Arazi İzin Bedeline ait İlk Yıl Arazi İzin Bedelini ilgili hesaplara yatırmak zorunda olduğunun belirtildiği; davalı İdarece; 17.02.2014 tarihli yazıyla, ilgili kanun ve yönetmelik hükümleri uyarınca hesaplanan Ağaçlandırma Bedeli olan 926.039,40TL ve %18 KDV tutarı olan 166.687,09TL toplamı olan 1.092.726,49TL'nin ve 3.672,04TL Arazi izin Bedeli ve %18 KDV tutarı olan 660,97TL toplamı olan 4.333,01 TL'nin ilgili hesaplara yatırılması gerektiği hususunda bildirimde bulunulduğu; Taahhüt senedinin imzalanmasından itibaren 1 aylık yasal süre sonu olan 17.04.2014 tarihinden daha sonraki bir tarih olan, 02.05.2014 tarihinde yatırılan Ağaçlandırma Bedeli için 8.216,75TL Gecikme Zammı, 1.479,02TL Gecikme Zammı KDV tutarı toplamı olan 9.695,77TL ve ayrıca da 05.05.2014 tarihli dekont ile yatırılan Arazi izin Bedeline ilişkin olarak da 37,33TL Gecikme Zammı ve 6,80TL Gecikme Zammı KDV tutarı olmak üzere toplam 44,53TL ilave Arazi İzin Bedeli Gecikme Zammı ve Gecikme Zammı KDV tutarına ait ilgili bedellerin, davalı İdareye ait hesap numaralarına yatırılmasının talep edildiği; bunun üzerine davacı İdare tarafından; ormanlık alandan geçen enerji nakil hattı nedeniyle davalı idare tarafından talep edilen ve ihtirazi kayıtla ödenen ağaçlandırma bedeli ile gecikme bedelinin; talep edilen ilave ağaçlandırma bedelinin mevcut mevzuatta yer almadığından bahisle; adli yargı yerinde, ilave ağaçlandırma bedeli borçlarının bulunmadığının tespiti ile ihtirazi kayıtla ödenmiş olan ilave ağaçlandırma ve gecikme bedeli ile KDV toplamının davalıdan tahsili; idari yargı yerinde ise, bu taleplere ek olarak; davalı idarenin, ilave ağaçlandırma ve ilave ağaçlandırma bedeli gecikme zammına yönelik işlemlerinin iptali istemiyle dava açıldığı; açılan davaya karşılık davalı İdarece verilen cevap dilekçesinde ise; "Dava Konusu Ormanlık Sahada Davacı İdare tarafından alınan İznin, Rüzgar Enerji Santrali Kurma İzni olduğunun Tespit Edilmesi ve ayrıca bunun Mütemmim Cüzünü oluşturan Enerji Nakil Hattının, 138.897,80m2'lik alandan geçirilmiş olması hususunun Tespit Edilmesi gerekmektedir. Dava konusu iznin, "RES Bağlantı İzni" olduğu dikkate alınarak; Olayımızda Davacı tarafın iddia ettiği gibi Orman Kanunu, Yönetmelik ve Taahhüt Senedinde yer almayan fahiş oranda alınan bir İlave Ağaçlandırma Bedeli ve Gecikme Zammı bulunmamaktadır. Yasal Mevzuat doğrultusunda alınan bir Ağaçlandırma Bedeli ve Ağaçlandırma Bedeli Gecikme Zammı alımı söz konusudur.(…) İdaremizin talebi; Orman Kanunu, ilgili Orman Kanununun 17/3 ve 18. Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği ve Taahhütname Senedi hükümleri uyarınca hukuka uygun ve yasaldır, ilgili mevzuat gereği de ödenmesi gerekmektedir. Bu nedenle Davacı tarafın işbu davasının dinlenme imkânı bulunmamaktadır." denilmek suretiyle davanın reddinin gerektiğinin savunulduğu anlaşılmıştır.

Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte irdelendiğinde; dava konusunu oluşturan ağaçlandırma bedelinin, 6831 sayılı Orman Kanunu, Orman Kanununun 17/3 ve 18. Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği ve Kesin

İzin Taahhüt Senedi hükümleri uyarınca oluşturulduğu görülmektedir. Kesin İzin Taahhüt Senedinin sözleşme niteliğinde olup olmadığı hususunu irdelemek gerektiğinde; İdare, özel hukuk kişileri gibi özel hukuk sözleşmeleri yapabildiği gibi; kamusal yetkisinin verdiği üstünlük ve ayrıcalıklara dayanarak konusu, hüküm ve koşulları bakımından özel hukuk sözleşmelerinden farklı olan sözleşmeler de yapabilir. İdare hukuku esaslarına tabi bulunan bu sözleşmeler "idari sözleşme" olarak adlandırılırlar. İdarenin, genel ehliyetini kullanarak, sözleşme serbestisi ve tarafların eşitliği gözetilerek gerçekleştirdiği sözleşmelerin tamamen özel hukuk hükümlerine tabi olması ve dolayısıyla bunların yargısal denetiminin adli yargı yerince yapılmasına karşılık, 2577 sayılı Yasa'nın idari dava türlerinin sayıldığı 2/1-c maddesinde belirtildiği üzere, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi amacıyla ve kamusal nitelikte üstün hak ve yetkilere dayanarak yaptığı idari sözleşmelerden doğan uyuşmazlıkların görüm ve çözümünde ise, idari yargı yerleri görevli bulunmaktadır.

Bu bağlamda, Devlet Ormanı üzerinde, kişi ve kuruluşlara, koşulları, sınırları Kanunla ve Devlet organlarınca belirlenen kesin izin verilmesi ve bu iznin karşılığında, kesin izin taahhüt senedi verilmesinin zorunlu kılınmasının, bir genel hizmetin yürütülmesi için yapılan ve idari sözleşme niteliği taşıyan bir uygulama olduğu açıktır.

Bu durumda, idarece tek yanlı olarak, kamu gücüne dayanılarak, 6831 sayılı Orman Kanunu, Orman Kanununun 17/3 ve 18. Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği ve Kesin İzin Taahhüt Senedi hükümleri kapsamındaki ağaçlandırma/ veya ilave ağaçlandırma bedeli talep edilmesine ilişkin işlemden doğan uyuşmazlığın çözümünde, idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Öte yandan, ağaçlandırma bedeline ilişkin işlemin, taahhüt senedi dışında, Yasa ve ilgili Yönetmelikte de dayanağını bulduğu göz önüne alındığında, sadece Senet hükümlerinin uygulanmasından kaynaklanan bir uyuşmazlıktan söz etme olanağı da bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerleri görevli olduğundan; Edirne İdare Mahkemesinin, 17.5.2018 gün ve E:2018/457, K:2018/593 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Edirne İdare Mahkemesinin, 17.5.2018 gün ve E:2018/457, K:2018/593 sayılıGÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28.1.2019 gününde Üyelerden Şükrü BOZER ile Birol SONER'in KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ

KARŞI OY

Dava, davacı Kuruluşa ait ormanlık alandan geçen enerji nakil hattı nedeniyle davalı idare tarafından talep edilen ve ihtirazı kayıtla ödenen ağaçlandırma bedeli ile gecikme bedelinin; talep edilen ilave ağaçlandırma bedelinin mevcut mevzuatta yer almadığından bahisle; adli yargı yerinde, ilave ağaçlandırma bedeli borçlarının bulunmadığının tespiti ile ihtirazı kayıtla ödenmiş olan ilave ağaçlandırma ve gecikme bedeli ile KDV toplamının davalıdan tahsili; idari yargı yerinde ise, bu taleplere ek olarak; davalı idarenin, ilave ağaçlandırma ve ilave ağaçlandırma bedeli gecikme zammına yönelik işlemlerin iptali istemiyle açılmıştır.

VİZE ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 30.6.2016 gün ve 2015/114 E., 2016/136 K. Sayılı ilamı ile dava dilekçesinin geniş bir özetine yer verdikten sonra, Dava dilekçesi, taraf beyanları ve tüm dosya kapsamı nazara alındığında; davanın davalı Orman idaresi tarafından gerçekleştirilen ağaçlandırma bedeli tespiti ve tahsili işlemlerinin iptali davası olduğu, davacı şirket ile davalı idare arasında herhangi bir hukuki işlem bulunmadığı, davalı idarece tesis edilen idari işlemin iptaline ilişkin uyuşmazlığın çözümünde görevli yargı yerinin idari yargı olduğu anlaşılmakla yargı yolu bakımından davanın reddine karar vermiştir.

Anılan karar Yargıtay 4. Hukuk Dairesince 30.11.2017 tarih ve 2017/3487 E., 2017/7806 K. sayılı ilamı ile onanarak kesinleşmiştir.

EDİRNE İDARE MAHKEMESİ: 17.5.2018 gün ve 2018/457 E., 2018/593 K. sayılı ilamı ile Uyuşmazlığın idari işlem veya hizmet kusurundan değil, davacı ile davalı idare arasında özel hukuk alanında imzalanan bir sözleşmeye dayanmakta olduğunun görüldüğü; dolayısıyla idare mahkemesinin görevine giren iptal veya tam yargı davasına konu bir işlem ile ilk derecede Danıştay'ca çözümlenecek bir işlem de olmadığı, özel hukuk ilişkisinden doğan ve adli yargının konusuna giren bir uyuşmazlık olduğu anlaşılmakla, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1 - a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine... karar vermiş, bu karar istinaf yoluna başvurulmaksızın kesinleşmiştir.

Uyuşmazlık, davacı ile davalı kurum ile arasında yapılan kesin izin taahhüt senedi ile Orman Kanununun 17., 18. maddeleri ile uygulama yönetmeliğinin 15., 16., 17., 18.. ve devamı maddeleri gereğince yargı yolu uyuşmazlığı bakımından somut davaya bakmakla görevli yargı mercinin hangisi olduğu noktasında toplanmaktadır.

Davacı ile davalı Orman Genel Müdürlüğü arasında yapılan "Kesin İzin Taahhüt Senedi" başlıklı sözleşme ile davacı tarafa özel hukuk hükümlerine göre enerji nakil hattı hususunda izin verilmiştir. Taraflar arasında düzenlenen sözleşme tarafların serbest iradeleri ile imzalanmış olup, idarenin kamu gücünü kullanarak yapılmış bir işlem yoktur. Bu nedenle sözleşmenin özel hukuk alanında sonuçlar doğurduğunu kabul etmek zorunludur. Taraflar arasında sözleşmenin

imzalanması ile birlikte taraflar arasındaki ilişki özel hukuk alanında sonuçlar doğurmaya başlamıştır. Bu itibarla sözleşmenin imzalanmasından sonraki tüm aşamalar ve ihtilaflar özel hukuk alanını ilgilendirmekte olup, dolayısıyla uyuşmazlıkların çözümünde de görevli mahkeme adli yargı mahkemeleridir.

Açıklanan tüm bu nedenlerle Yüksek Mahkeme Sayın Çoğunluğunun eldeki davaya bakmakla görevli yargı mercinin İdari Yargı olduğu konusundaki görüşüne katılmıyoruz. 28.1.2019

ÜYE	ÜYE
Şükrü BOZER	Birol SONER